

Odchov telat do 7 měsíce stáří a využití probiotik v jejich výživě

Ing. Petr Němec 2023

Co je cílem?

- **Vysoká mléčná užitkovost na 1. laktaci**
- **Výborný zdravotní stav**
- **Krátká doba odchovu**
- **Nízké náklady**

Odchov telete od narození do 7 měsíců

- **Rozhoduje o užitkovosti na 1. laktaci**
- **Nejvíce rostou dlouhé kosti a svaly**
- **Zdravotní stav - dlouhověkost**

Základní pilíře odchovu telat

- **Mlezivo**
- **Vzduch**
- **Individuální ustájení do 2 měsíců věku**
- **Čerstvá voda**

Příprava porod

- **Doba pobytu – jalovice 4 týdny, krávy 3 týdny**
- **Minimální lehací plocha – 12 m²**
- **Čistota porodních kotců**
- **Nemíchat kotce**
- **Každý den stejná krmná dávka**
- **Řezaná sláma – 2 až 4 cm, min. 3 kg/ks/den**

Správná příprava porod

- **Nad 90 % snadných samovolných porodů**
- **Tele se narodí do suché čisté podestýlky**
- **Po oschnutí telete rychlý transport do VIB**
- **Ošetření pupku**
- **Krávy mají dostatek kvalitního mleziva**
- **Napojení mlezivem do 2 hodin**

Napojení mlezivem

- **Doba**
- **Množství**
- **Kvalita**
- **Úroveň napojení**
- **Hygiena**

Management mleziva rozhoduje o
zdravotním stavu pro první 3
týdny života telete!

Doba napojení

- Klíčové pro množství vstřebaných IgG
- Do 2 hodin se vstřebá 35 % IgG
- Po 20 hodinách pouze 5 % IgG
- Zásoba zamraženého mleziva

Množství mleziva

- **Množství závisí na kvalitě**
- **Minimální dávka 3 l/ks**
- **Způsob podání**

Kvalita mleziva

- **Souvisí s přípravou porod**
- **Plemeno**
- **Zdravotní stav**

Úroveň napojení mlezivem

- **Celkový protein v krvi – refraktometr**
- **Požadavek – pod 50 g l/ - 0 %**
  - 50 až 55 g/l – 20 %
  - nad 55 g/ l – 80 %

Hygiena mleziva

- Cílem je po nadojení mleziva co nejrychleji zchladit na teplotu pod 7 °C, pokud ihned nepoužiji k napojení
- Čistota nádob

Přechod z mleziva na mléko

- **První kritické období v životě telete zvláště v období nízkých teplot**
- **Nezvládnutý přechod znamená spoustu zdravotních potíží**
- **Přechod je nutné dělat pozvolna**
- **Snadnější je přechod z mleziva na nativní mléko**

Mléčná výživa

Z hlediska množství mléka

1. Restriktivní dávky mléka
2. Vysoké dávky mléka

Z hlediska složení mléčného nápoje

1. Nativní mléko
2. Mléčná náhražka

Dávka mléka

Restriktivní dávka mléčného nápoje

- **Vyšší příjem startéru**
- **Lepší vývoj bachoru**
- **Nižší výskyt průjmů**

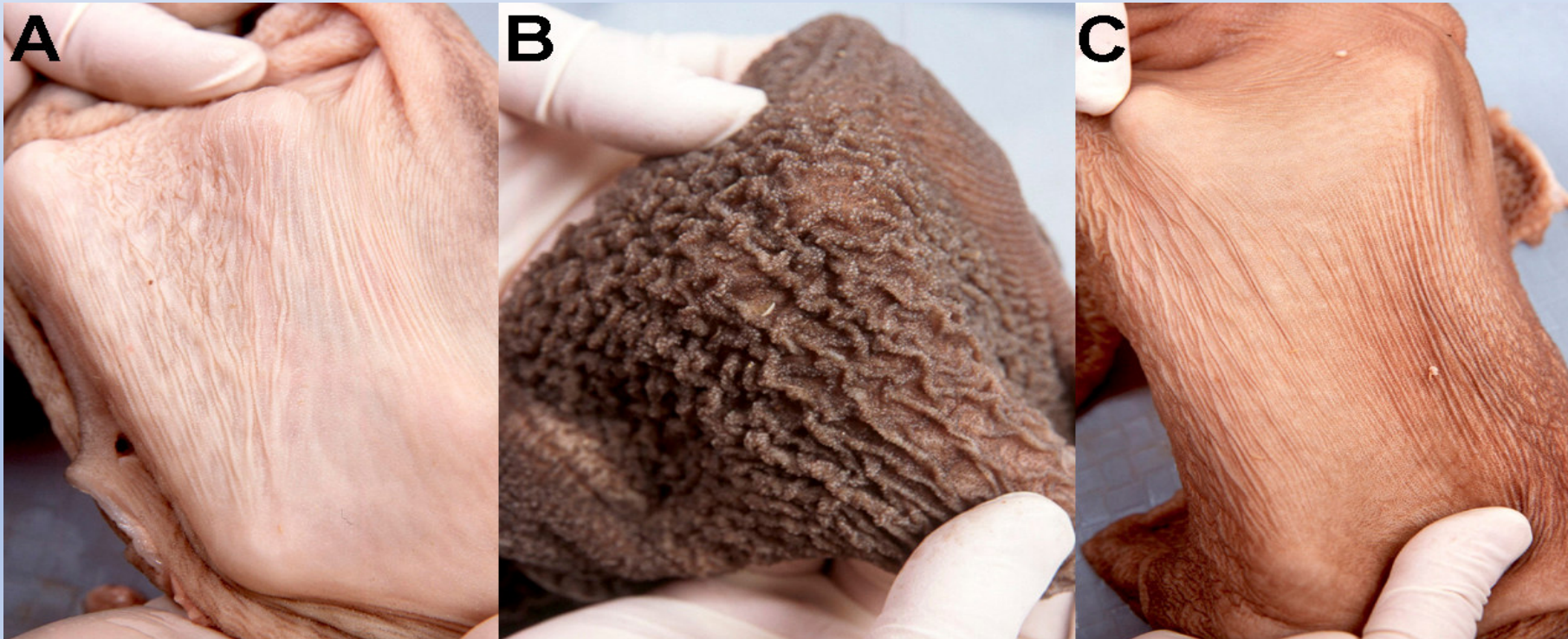
Vysoké dávky mléčného nápoje

- **Vyšší přírůstek**
- **Nižší příjem startéru**
- **Horší vývoj bachoru**

Rozvoj bachorových papil u 6 týdenních telat krmených 3 rozdílnými krmnými dávkami

A pouze mléko B mléko a startér C Mléko a seno

Vliv příjmu jádra na užitkovost je větší, než vliv příjmu mléka

Analýza ukazuje, že příjem jádra je důležitější

- **0.09kg zvýšení přírůstku z mléka/mléčné náhražky = o 65 kg více mléka**
- **0,09kg zvýšení přírůstku z jádra = o 266kg více mléka**
- **Zvýšení průměrného představovalo <3 % variability**

Galsinger at al., 2016

Živínové složení mléčného nápoje

Nativní mléko

- **Optimální složení živin**
- **Složitější management**
- **Vyšší cena**

Mléčná náhražka

- **Sušené plnotučné mléko min. 35 %**
- **Protein 22 %, tuk 18 %**
- **0 % vlákniny**

Příprava mléčného nápoje

- **Mějte v přípravnách vyvěšený pracovní postup přípravy mléčného nápoje**
- **Mléčné krmné směsi z mléka se vždycky hůře rozpouští**
- **Klíčová je teplota při přípravě 50 °C**
- **Doba míchání – min. 5 minut**
- **Teplota při podávání 40 až 42 °C v závislosti na ročním období**

Požadavky na startér

- **Hrubá struktura**
- **Chutnost**
- **Každý den čerstvý**
- **Příjem v době odstavu 2,5 kg/ks/den**

Každý den čerstvá voda!

Odstav telete

- **Druhý kritický moment v životě telete – co nejvíce eliminovat stresové faktory**
- **Spotřeba startéru min 2,5 kg/ks/den**
- **Legislativa říká, individuální ustájení do 56 dní stáří telete**
- **V 7 týdnu snížit dávku mléčného nápoje na polovinu**
- **V 8 týdnu pouze granule a voda**

Výživa telete po odstavu

- **Startér, na který byla zvyklá v boudě po dobu jednoho měsíce**
- **Návyk na suchý mix – granule, řezané seno a melasa**
- **Suchý mix ideálně do 6 měsíce stáří**
- **Od 7 měsíce věku přechod na mix pro jalovice**

Zdravotní stav telat

- Onemocnění trávicího traktu
- Onemocnění respiračního traktu

Onemocnění trávicího traktu

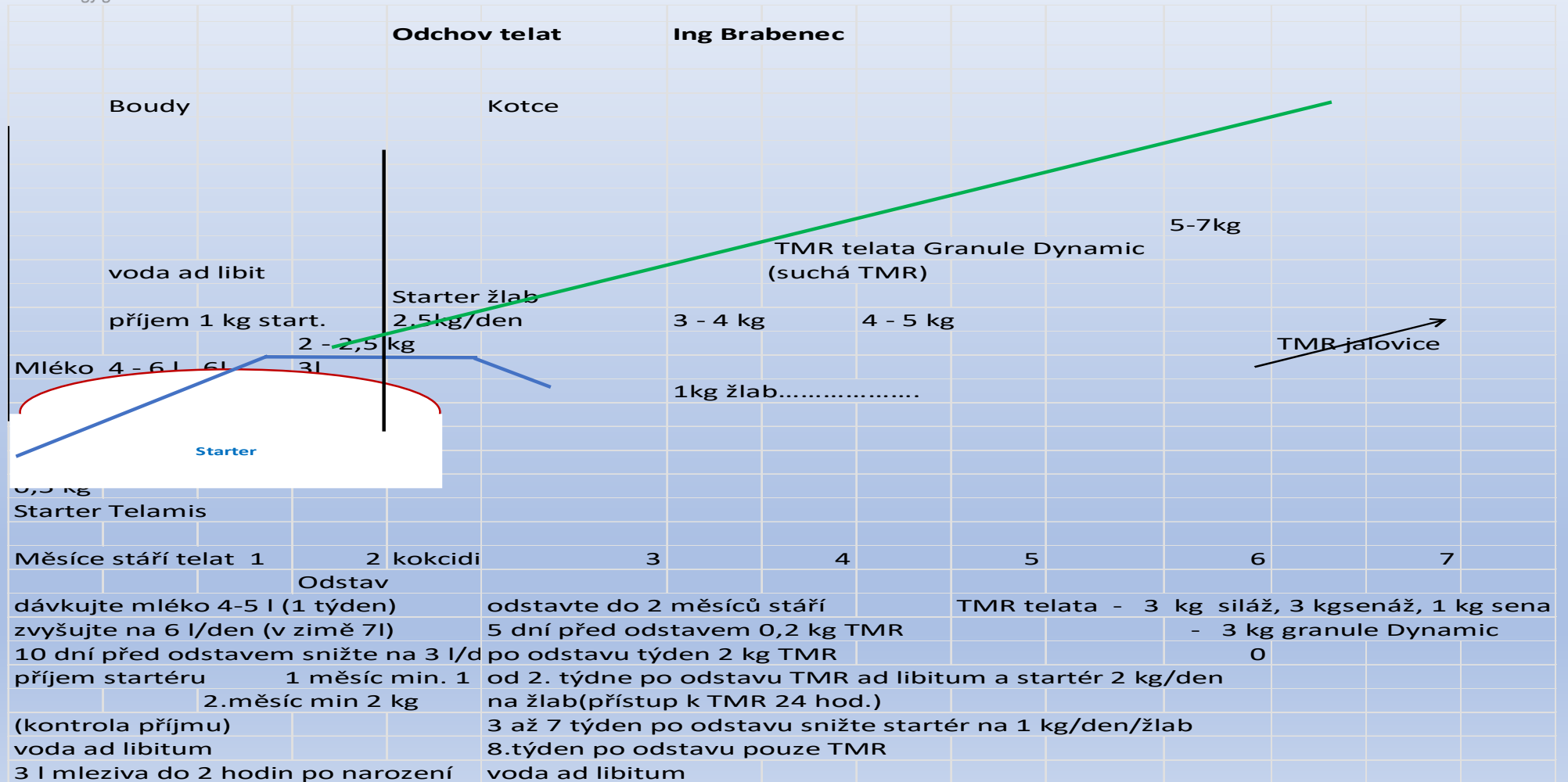
- Alimentárního původu
- Bakteriálního původu
- Kokcidióza

- Čistota bud – mytí a desinfekce
- Čistota kotců pro odstavená telata

- Vakcinace krav na rotaviry a koronaviry
- Po odstavu aplikace kokcidiostatik, medikovaný startér

Onemocnění respiračního traktu

- **Virového původu**
- **Bakteriálního původu**

- **Boudy – úroveň nastlání**
- **Ustájení po odstavu – pokud možno venkovní, klíčová je vlhkost vzduchu o obsah čpavku**

- **Vakcinace na respirace**

Graf odchovu telata

Probiotika ve výživě telat

- **Vzniká stále větší tlak na snižování spotřeby antibiotik**
- **Použití probiotik nám dává možnost omezit výskyt onemocnění trávicího traktu**
- **Onemocnění trávicího traktu je druhé v pořadí co se týká četnosti výskytu a závažnosti**
- **Probiotika slouží jako prevence pro pozitivní ovlivnění střevní mikroflóry**

Role střevní mikroflóry

- **Složení střevní mikroflóry telat před odstavem ovlivňuje jejich zdraví a růst**
- **Podílí se na trávení živin**
- **Produkce vitaminů a mastných kyselin**
- **Stimulace imunitního systému**
- **Kontrola pohybu střev a ochrana před patogeny**

2 základní skupiny probiotik

- **Kvasinkové produkty**
- **Probiotika na bakteriální bázi**

Kvasinkové produkty

- **Sacharomyces cerevisiae – živé kvasinky**
- **Kvasinkové kultury**
- **Kvasinkové produkty zabraňují mikrobiální nerovnováze a zvyšují mikrobiální aktivitu – snížení výskytu a závažnosti průjmu**
- **Zvýšení příjmu startéru**
- **Telata krmená Sacharomyces cerevisiae nevykazují pokles hmotnosti během průjmu a dochází k výraznému zkrácení průjmu**
- **Dochází ke zlepšení vývoje střev prostřednictvím zvýšení výšky klků**

Probiotika na bakteriální bázi

- **Lactobacillus spp., Bifidobakterium spp., Bacillus spp., Enterococcus spp.**
- **Použití před odstavem ke zlepšení zdravotního stavu střev, snížení průjmů, zlepšení růstu, omezení invaze patogenů**
- **Kombinace Lactobacillus plantarum a Bacillus subtilis vyrovnává střevní mikroflóru zkracuje trvání průjmu a zabraňuje vzniku průjmu**
- **Většina pozitivních reakcí je spojena s krmením plnotučného mléka**

Děkuji za pozornost

